

РЕШЕНИЕ

№ 12

гр. Враца, 29.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА в публично заседание на единадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Евгения Г. Симеонова

при участието на секретаря Миглена Н. Костадинова
като разгледа докладваното от Евгения Г. Симеонова Търговско дело № 20231400900055 по описа за 2023 година

Производството е образувано по **искова молба вх.№ 3450/25.05.2023 г.** на на Е. А. И., ЕГН *****, с адрес: ***, чрез пълномощника му адв.Н. Д., с която против ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, са предявени обективно съединени иски за заплащане на следните суми:

1/ Осъдителен иск за сумата 70 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищеца в качеството му на пострадало лице от ПТП на 06.11.2022 г., ведно със законната лихва върху тази сума, съгласно чл.429, ал.3 КЗ, считано от датата на уведомяване с извънсъдебната претенция – 02.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане;

2/ Осъдителен иск за сумата 1 773,77 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, претърпени от ищеца в качеството му на пострадало лице от ПТП на 06.11.2022 г., ведно със законната лихва върху тази сума, съгласно чл.429, ал.3 КЗ, считано от датата на уведомяване с извънсъдебната претенция – 02.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане.

В исковата молба се посочва, че на 06.11.2022 г., около 14:30 ч. на път III-101, в района на км.16+000 с посока на движение към гр.Криводол е настъпило ПТП между л.а. марка "Фолксваген Голф", с рег.№ М***ВР, собственост и управляван от П. П. И., която на десен за нея завой е загубила управлението на автомобила и е навлязла в лентата за насрещно движение, при което е блъснала л.а. марка "Фолксваген Шаран", с рег.№ ВР***СА с прикачено ремарке за лек автомобил "Сириус Б2С", с рег.№ ВР***ЕВ, и двете собственост на И. Е. И., управляван от ищеца Е. А. И..

Твърди се, че в пряка причинно-следствена връзка с това ПТП Е. А. И. е претърпял телесни повреди и е откаран от екип на ФСМП-Криводол в МБАЛ "Х. Ботев" АД, гр.Враца за оперативно лечение в спешен порядък.

Според изложеното в исковата молба, отговорността за ПТП е на

водача на л.а. "Фолксваген Голф", рег.№ М***ВР, който реализира същото поради двиЖ.е с несъобразена скорост спрямо конкретните пътни и атмосферни условия, при наличие на мокра пътна настилка, като при излизане от десен завой губи контрол над автомобила, навлиза в лентата за насрещно двиЖ.е, с предна лява ъглова част се удря в ляв преден калник на управлявания от ищеца автомобил, продължава двиЖ.ето си в същата посока и при достигане на мястото на основния удар – удара с предна челна част в областта на преден ляв фар в лява гума на заден мост на ремаркетото, отклонява се в дясно по посоката си на двиЖ.е и попада в дясна отводнителна канавка. Посочва се, че водачът на л.а. "Фолксваген Шаран", с рег.№ ВР***ЕВ възприема като опасност навлезлия в лентата му за двиЖ.е срещу него лек автомобил, завърта волана на дясно и предприема аварийно спиране в канавката, за да предотврати удара, но водачът на л.а. "Фолксваген Голф", с рег.№ М***ВР не успява да спре и осъществява удар, при който реализира процесното ПТП.

Сочи се също, че във връзка с настъпилото ПТП е образувано ДП № 1170/2022 г. по описа на РУ на МВР-Враца, пр.пр.№ 7978/2022 г. по описа на РП-Враца, разследването по което е приключило с Постановление за прекратяване на наказателното производство на осн. чл.199, чл.243, ал.1, т.1 вр. чл.24, ал.1, т.9 НПК.

В исковата молба се посочва, че от данните на Информационен център към Гаранционен фонд, публично оповестени на интернет страницата на фонда, към датата на събитието - 06.11.2022 г. е било налице валидно застрахователно правоотношение по задължителна застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите" с ответника ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД по отношение на л.а. с номер на рама WVWZZZ1JZ3U201827, предоставящо покритие за периода от 28.08.2022 г. до 27.08.2023 г.

Според ищеца, настъпилото събитие, неговата противоправност и виновността на дееца са безспорно доказани, а оттук е доказано и наличие на гражданска отговорност, попадаща в покритието по чл. 493, ал. 1 във връзка с чл. 477, ал. 1 от КЗ.

Посочва се, че ищецът Е. А. И., в качеството си на пострадало лице, има право да претендира пряко от ответника, в качеството му на застраховател по задължителна застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите" на виновния водач, изплащане на обезщетения за всички претърпени неимуществени и имуществени вреди, които са в пряка причинно - следствена връзка с настъпилото ПТП.

Твърди се, че извънсъдебна претенция, при спазване на изискванията на чл. 380 КЗ, е депозирана при ответника с дата 02.02.2023 г. и е образувана щета № 0411-090-0002-2023 г. С писмо изх. № 99-1061/13.02.2023 г. ответникът е изискал от ищеца представяне на множество допълнителни документи по образуваното досъдебно производство, част от които експертизи, влязло в сила заключително постановление по наказателно производство спрямо водача, причинил ПТП или влязла в сила присъда с мотиви и/или друг краен акт по наказателното дело, като до представяне на същите посочва, че няма основание да изплати претендираното застрахователно обезщетение. Ищецът изтъква, че с това писмо от една страна ответното дружество му е указало да приложи документи, с които той не е разполагал към онзи момент, а от друга страна е възприело същите като

абсолютна предпоставка за разрешаване и изплащане на обезщетение, без те да имат такъв характер съгласно чл.496, ал.3 КЗ. В този смисъл счита, че полученото писмо от страна на застрахователя следва да бъде приравнено на отказ съгласно чл.496, ал.2, т.2 КЗ, тъй като към извънсъдебната претенция са прилож. всички необходими документи, въз основа на които застрахователното дружество е могло да определи обезщетение или да постанови мотивиран отказ. В подкрепа на това свое становище се позовава на практика на ВКС на РБ. Посочва, че независимо от горното, с писмо изх.№ 99-2908/02.05-2023 г. ответното дружество е постановило и отказ по предявената претенция за изплащане на обезщетение.

При тези съображ.я, ищецът счита, че ответникът е отказал да разгледа претенцията по същество и да определи застрахователно обезщетение, което обуславя и задълж.е за законна лихва върху обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди на основание чл.429, ал.3 КЗ, считано от датата на извънсъдебната претенция – 02.02.2023 г. до окончателното им изплащане.

В исковата молба се твърди, че в пряка причинно-следствена връзка с реализираното ПТП са причинени неимуществени и имуществени вреди на ищеца, както следва:

Посочва се, че непосредствено след настъпването на ПТП ищецът е откаран по спешност в МБАЛ "Х. Ботев", гр.Враца, където е приет с диагноза "множество счупвания на лява подбедрица". Описано е, че на 06.11.2022 г. е проведен преглед, при който се установява рана в областта на лява подбедрица към средна трета с размер 10 см. и неправилни ръбове, надлъжно разположена, проминирал разкъсан мускулус тибалис антериор, видима деформация в областта на подбедрицата, както и наличие на спонтанна и палпаторна болезненост по хода на същата с доловими костни крепитации и патологични движ.я в средна към дистална трета. Направени са набор от изследвания, завършили със заключение за необходимост от оперативна интервенция. Сочи се, че в рамките на същия ден е извършено открито наместване на фрактура с вътрешна фиксация, тибия и фибула. Болничният престой е продължил от 06.11.2022 г. до 17.11.2022 г., след което ищецът е изписан за продължаване на лечението в домашни условия и е насочен към общопрактикуващ лекар за назначаване на антитромботична терапия до 30 постоперативен ден. Твърди се, че след незадоволителен амбулаторен курс и поради недостатъчен терапевтичен ефект ищецът е постъпил на болнично лечение на 23.01.2023 г. в Отделението по физикална и рехабилитационна медицина на "Първа частна МБАЛ-Враца" ЕООД с цел раздвижване на счупения ляв крак и предотвратяване поява на тромби и увреждане на съдовете, като на 30.01.2023 г. е изписан. Изтъква се, че съгласно ЕР на ТЕЛК № 92346/174/12.09.2022 г. ищецът има определена 60% ТНР със срок до 01.10.2026 г., поради неинсулинозависим захарен диабет с множество усложнения, хипертонично сърце без сърдечна недостатъчност и други спондилози, поради което лечението му е продължило за период по-дълъг от обичайния.

Според изложеното в исковата молба, ищецът изживява тежко случилото се и заспива трудно, а когато заспи сънува кошмари от преживяното събитие. Твърди се, че все още продължава да изпитва страх за себе си и за своите близки от това да се движи по улици и булеварди, а да се придвижва сам за него е непосилно, заради преживения шок и ужас и поради

страх, че може отново нещо да се случи с крака му. Посочва се, че паническият страх и уплахата са с такъв голям интензитет, че ищецът е започнал да получава паник атаки, да изпитва пристъпи на тревожност, депресия и безпокойство. Твърди се също, че преди ПТП Е. И. е бил физически здрав, способен сам да се грижи за себе си и своята издръжка, бил е деен и активен човек, винаги отзивчив, изпълнен с желание за живот, ценен от своите близки и колеги, семейство и приятели, като дори и в деня на ПТП е пътувал, за да помогне на свой приятел. След инцидента, ищецът се е променил напълно – станал е нервен, меланхоличен, неспокоен, с постоянно влошено настроение, без никакво желание за социални контакти. Твърди се също, че непосредствено след изписването му от болничното заведение, ищецът не е можел да се обслужва сам, поради което се е наложило да наеме болногледач, който да се грижи за неговия тоалет, къпане и прехрана. Единственият доход, който ищецът е получавал, е бил от пенсия по болест, поради което разходите за медикаменти и болногледач значително са го затруднили във финансов аспект, което допълнително се е отразило на психическото и емоционалното му състояние. Посочва се, че към момента ищецът все още не е възстановен и му предстои още една операция за премахване на металните фрагменти, след което отново ще изпитва болки, страдания и неудобства.

Ищецът оценява претърпените от него неимуществени вреди в размер на 70 000 лв.

В исковата молба се твърди, че във връзка с процесното ПТП и проведеното лечение на получените травми ищецът е претърпял и имуществени вреди в размер на 1 773,77 лв., за които представя фактури и касови бележки.

Обръща се внимание на съда, че при определяне размера на дължимите обезщетения следва да бъде взета предвид нарастващата инфлация в страна, като в тази насока се развиват подробни съображ.я.

В срока по чл.367, ал.1 ГПК е подаден **отговор вх.№ 4190/29.06.2023** г. от ответника ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, чрез пълномощника му адв. И. И., в който се изразява становище за неоснователност на исковата претенция, като се оспорва изключителната вина на водача П. П. И. за причиняване на вредоносния резултат и се сочи, че не е изследвано дали пострадалият е допринесъл с поведението си за настъпване на процесното събитие. Ответникът оспорва механизма на настъпилото ПТП и счита, че описаният такъв в исковата молба не отговаря на действително развилия си. Изтъква, че представеният от ищеца констативен протокол за ПТП има характер на официален документ единствено по отношение на фактите и обстоятелствата, които неговите съставители са възприели лично, а доколкото последните не са очевидци на ПТП, то техните заключения относно механизма на ПТП не обвързват съда.

В отговора се твърди, че процесният пътен инцидент не е настъпил по изключителна вина на водача на застрахованото при ответника МПС, а вина за получените увреждания има и водача на л.а. "Фолксваген Голф" с прикачено към него ремарке. Прави се възраж.е за съпричиняване на вредоносния резултат от Е. А. И.. Поддържа се, че ищецът не е съобразил поведението си с другите участници в двиЖ.ето и не е предприел своевременно спасителна мА.ра за завои в дясно на пътното платно, с която

да предотврати събитието. Според ответника, дори ищецът да не е използвал спирачната система, а само да е отпуснал подаването на газта, безпроблемно би могъл да извърши целената от него мА.ра. Твърди се също, че ищецът е нарушил правилата на ЗДвП, тъй като е пътувал без правилно поставен предпазен колан, поради което тялото му се е движело свободно в купето и се е удряло в твърди повърхности, в резултат на което са възникнали твърдените наранявания. Развиват се съобраЖ.я относно значението на поставянето на предпазния колан, които се обобщават със заключението, че ако ищецът е спазил това свое задълЖ.е телесни увреждания въобще не биха настъпили или ако са настъпили – не биха били с такъв интензитет.

Според ответника, приносът на пострадалия е основание за намаляване размера на застрахователното обезщетение на основание чл.51, пр.2 ЗЗД, като в конкретния случай ищецът е създал реална възможност за настъпване на вредоносния резултат, не е положил необходимата грижа за опазване на собственото си здраве и живот, с което в голяма степен, клоняща към 100%, е съпричинил вредоносния резултат, и отговорността следва да бъде разделена между лицата на принципа на съвина.

С отговора се оспорва и размера на предявените искове. Ответникът намира, че същите са завишени и ищецът не доказва да е търпял имуществени и неимуществени вреди, които да обосновават посочените размери. Навежда доводи, че след проведената медикаментозна терапия състоянието на ищеца се е подобрило, оплакванията са намалели и не са налице настъпили усложнения, както и че няма данни лечението да е продължило след изписването на ищеца от лечебното заведение. Ответникът счита, че отношението на И. към собственото му здраве и неполагането на грижи за пълно и трайно възстановяване след извършената оперативна интервенция е негов личен избор, който не оправдава обезщетение в размер на 70 000 лв.

Оспорват се излож.те в исковата молба твърдения, че е настъпило влошаване на емоционалното състояние на ищеца, като се изтъква, че по делото няма данни за проведено лечение на негативни психически преживявания. Посочва се, че описаните в епикризата увреждания не водят до безпомощно състояние и описаното такова в исковата молба е силно преувеличено.

В отговора се сочи, че предвид периода на възстановяване на ищеца, социално-икономическото полож.е на страната и направеното възраЖ.е за съпричиняване, предявеният размер на обезщетението за неимуществени вреди е силно завишен и не трябва да води до неоснователно обогатяване на ищеца, а да отговаря на претърпените от него вреди.

Ответникът оспорва и претенцията за лихва и началния момент, от който се претендира същата. Според изложеното в отговора, отговорността на застрахователя е договорна, а не деликтна, поради което изпадането в забава е от датата на уведомяването му и изтича на определения в чл.496, ал.1 КЗ срок за произнасяне по предявената претенция.

В срока по чл.372, ал.1 ГПК е подадена **допълнителната искова молба вх.№ 4697/24.07.2023** г. от ищеца Е. А. И., чрез пълномощника му адв.Д., който заявява, че поддържа всички излож. твърдения в първоначалната искова молба.

По повод направеното от ответника оспорване на механизма на ПТП, ищецът счита, че по делото са ангажирани нужните доказателствени искания

за установяване на същия, а съгласно чл.45, ал.2 ЗЗД вината се презумира и в тежест на ответника е да докаже възраж.ето си. Развива съображ.я, че представеният официален свидетелстващ документ – констативен протокол за ПТП с пострадали лица е надлежно съставен от компетентен държавен орган, съдържа всички изискуеми реквизити и е подписан от длъжностните лица, поради което има обвързваща съда материална доказателствена сила по чл.179 ГПК.

Във връзка с направеното възраж.е за съпричиняване, в допълнителната искова молба се навеждат доводи, че е необходимо пострадалият обективно да е допринесъл с поведението си за вредоносния резултат, а не с условно и предполагаемо поведение, като релевантен е само конкретно установения принос на пострадалия. Посочва се, че липсата на поставен предпазен колан не може изначално да се приеме за предпоставка за определяне на съпричиняване на вредоносния резултат, а следва да бъдат събрани категорични доказателства от въвелата възраж.ето страна, че вредите не биха настъпили или биха били в по-малък обем, ако по време на произшествието пострадалият е ползвал предпазен колан.

По отношение на направеното от ответника оспорване на исковете по основание и размер се посочва, че претендираните обезщетения не са завишени, напълно са съобразени с характера и степента на вредите и с принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД. Ищецът счита, че с представените документи и направените доказателствени искания ще се установят всички твърдения относно размера на вредите, като отново моли съдът да има предвид бързо растящият инфлационен процент през последните 3 години и свързаната с това необходимост от актуализиране на присъжданите обезщетения.

В допълнителната искова молба се твърди, че към настоящия момент ищецът все още търпи негативите от претърпяното ПТП и изпитва силни болки и дискомфорт в левия си крак, както и все още са налице психологически и емоционални проблеми – усеща безсилие, несигурност и безпомощност, емоционално страдание и усещане за неспособност за справяне с установената ситуация след ПТП.

Навеждат се доводи и относно дължимостта на лихва по чл.429, ал.3 КЗ вр. чл.86 ЗЗД с начална дата 02.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане, като в тази насока се извършва позоваване на практика на ВКС на РБ.

В срока по чл.373, ал.1 ГПК е подаден **допълнителен отговор вх.№ 5913/26.09.2023 г.**, в който ответникът заявява, че поддържа изцяло становището и твърденията, които е изложил в първоначалния отговор на исковата молба.

След като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната пълнота, във връзка с наведените от страните доводи, настоящият съдебен състав приема за установено от фактическа страна следното:

Не се спори между страните и от представения по делото заверен препис от Констативен протокол за ПТП с пострадали лица рег.№ 967000-13507/10.11.2022 г. се установява, че на 06.11.2022 г. около 14:30 ч. на път III-101, в района на км.16+000 с посока на двиЖ.е към гр.Криводол е настъпило ПТП между л.а. марка "Фолксваген Голф", с рег.№ М***ВР, собственост и управляван от П. П. И., и л.а. марка "Фолксваген Шаран", с рег.№ ВР***СА с

прикачено ремарке за лек автомобил "Сириус Б2С", с рег.№ ВР***ЕВ, и двете собственост на И. Е. И., управляван от ищеца Е. А. И..

Не се спори и по обстоятелството, че по случая е образувано досъдебно производство № 1170/2022 г. по описа на РУ-Враца, пр.пр.№ 7978/2022 г. по описа на РП-Враца, което е приложено към настоящето дело. Наказателното производство е прекратено с Постановление от 11.05.2023 г. на РП-Враца на основание чл.199, чл.243, ал.1, т.1 вр. чл.24, ал.1, т.9 НПК след изявление на Е. И., че желае прекратяване на наказателното производство.

По искане на ответника е допусната и изслушана свидетелката П. И. за установяване механизма на ПТП. От показанията на тази свидетелка се потвърждава обстоятелството, че на 06.11.2022 г. е станало ПТП по пътя между гр.Враца и гр.Криводол. Свидетелката твърди, че е карала нормално и при навлизането в един от завоите е видяла, че срещу нея се движи автомобил. Свидетелката заявява, че не е имало време за реакция и двата автомобила са се ударили челно в лявата страна. Според П. И., към момента на удара управляваният от нея автомобил е бил в полагащата му се лента за двиЖ.е. Свидетелката установява, че платното е било с две ленти за двиЖ.е, с единична непрекъсната маркировка. Твърди, че е управлявала автомобила със скорост от около 60-70 км/ч. Сочи, че завоят е бил десен и остър, без видимост, както и че преди да навлезе в същия е натиснала спирачка, но като е видяла насрещно движещият се автомобил се е уплашила и не си спомня нищо. Мисли, че е натиснала плавно спирачката, но има неясни спомени, че автомобилът ѝ е поднесъл. Спомня се, че ударът е бил много силен, но не си спомня да е имало втори удар след първоначалния. Посочва, че след удара автомобилът ѝ се е позиционирал в дясното платно на банката в посоката ѝ на двиЖ.е към гр.Криводол, а другият автомобил се е позиционирал в посоката си на двиЖ.е към гр.Враца. Помни също, че другият автомобил е имал прикачено ремарке, но не си спомня как е било позиционирано ремаркетото след удара.

За установяване механизма на ПТП по делото е назначена и изслушана САТЕ, от чието заключение се установява, че произшествието е станало на път III-101, гр.Враца-гр.Криводол, км.16+000, в светлата част от денонощието, при валеж на дъжд и мокро пътно платно, при нормална видимост за тези условия. Участъкът от пътя, където е станало ПТП, е прав, след десен завой, гледано в посока гр.Враца-гр.Криводол, която е била посоката на двиЖ.е на лек автомобил "Фолксваген Голф", рег.№ М***ВР, с лек наклон на спускане в тази посока. Лекият автомобил "Фолксваген Шаран", рег.№ ВР***СА, с прикачено към него ремарке за превоз на леки автомобили, марка "Сириус Б2С", с натоварен върху него лек автомобил "Ауди А6", рег.№ ВР***СК, се е движел в участъка на ПТП в посока гр.Криводол-гр.Враца, като към момента на удара е бил в полагащата му се лента за двиЖ.е със скорост към момента на възникване на опасността от около 68 км/ч. В експертизата се посочва, че водачът на лек автомобил "Фолксваген Шаран", рег.№ ВР***СА, намирайки се на около 14,2 м. от мястото на удара, е видял и възприел като опасност навлезлия в лентата му на двиЖ.е срещу него лек автомобил "Фолксваген Голф", рег.№ М***ВР, при което е реагирал на аварийно спиране за предотвратяване на удара, но поради липса на разстояние – попадане на мястото на удара в опасната му зона за спиране, с предна челна част на лекия автомобил в областта на ляв калник е

влязъл в съприкосновение с насрещно движещия се лек автомобил "Фолксваген Голф", след което е последвал удар със задна лява гума на ремаркетото, при което задният мост на ремаркетото се е разрушил, скъсали са се укрепващите колони на лек автомобил "Ауди А6" и предната му лява гума е паднала от ремаркетото върху асфалта, оставяйки следа върху него, а цялата композиция се е насочила наляво и е останала в покой на място, отразено в протокола за оглед и фотоалбума, а именно – в насрещната за него лента и лява водосточна канавка. Лекият автомобил "Фолксваген Голф", рег.№ М***ВР, се е движил в участъка на ПТП в посока гр.Враца-гр.Криводол, в условията на десен за него завой, със скорост от около 105,8 км/ч. Излизайки от завоя е загубил напречната си устойчивост, поради високата скорост при преминаване през завоя, а водачът е загубил контрол върху управлението и е навлязъл в лентата за насрещно двиЖ.е, при което с предна лява ъглова част се е ударил в преден ляв калник на "Фолксваген Шаран", продължил е двиЖ.ето си в същата посока и при достигане на мястото на основния удар – удара с предна челна част в областта на преден ляв фар в лява гума на заден мост на ремаркетото, се е отклонил вдясно по посоката си на двиЖ.е, преминал е през десен за него банкет и е попаднал в дясна отводнителна канавка, където се е установил в покой на място, отразено в протокола за оглед и фотоалбума.

Заклучението на експерта е, че от техническа гледна точка причина за настъпилото ПТП е преминаване на лекия автомобил "Фолксваген Голф", рег. № М***ВР през десен за него завой със скорост от около 105,8 км/ч, граничеща с технически съобразената за преминаване през завоя, вследствие на което е загубил напречната си устойчивост, а водачът – контрол върху управлението му и внезапно е навлязъл в лентата за насрещно двиЖ.е, където е реализиран удара, с което е поставил сам себе си и водачът на движещия се в полагащата му се лента за двиЖ.е лек автомобил "Фолксваген Шаран", с рег.№ ВР***СА, в невъзможност за предотвратяване на настъпилото ПТП.

Според експерта, водачът на лекия автомобил "Фолксваген Шаран" преди реализирането на ПТП се е движел в полагащата му се дясна лента на платното за двиЖ.е на МПС в посока гр.Враца, когато е видял и е възприел внезапно излизания от завоя пред него и навлизащ в лентата му за двиЖ.е лек автомобил "Фолксваген Голф", но поради липса на време и разстояние е реализирал ПТП. Вещото лица констатира, че няма данни за спирачни следи от двата автомобила по траекторията на двиЖ.ето им преди удара, което от техническа гледна точка се обяснява с липсата на време от момента на възникване на опасността до момента на удара (0,75 сек.) с необходимото време на водача на МПС от момента на реагиране на аварийно спиране до момента на блокиране на колелата на автомобила (1,3 сек.). Заклучението на експерта е, че ищецът И. не е имал време за извърши опит за предотвратяване на ПТП.

В експертизата е отразено, че ПТП е станало извън населено място на път от републиканската пътна мрежа, в регулиран пътен участък в посока гр.Враца, т.е. посоката на двиЖ.е на лек автомобил "Фолксваген Шаран", с максимално допустима скорост 50 км/ч, а в посока гр.Криводол – 90 км/ч. Към момента на реализиране на ПТП и двете МПС не са били в границите на разрешената скорост – л.а. "Фолксваген Шаран" се е движил със скорост 68 км/ч, а л.а. "Фолксваген Голф" – със скорост 92,5 км/ч.

Според вещото лице, времето на двиЖ.е на л.а."Фолксваген Голф" след преминаване през завоя и навлизане в правия участък до момента на настъпване на удара е 0,75 сек. За времето на удара /време на траене на опасността/ от 0,75 сек. л.а. "Фолксваген Шаран" с прикачено към него ремарке е изминал 14,2 м. Условието от техническа гледна точка водачът на л.а. "Фолксваген Шаран" да предотврати ПТП е опасната му зона на спиране да е по-малка от отстоянието, на което се е намирал от мястото на удара в момента на възникване на опасността. Това условие не е било налице в случая, тъй като при скорост на двиЖ.е 68 км/ч опасната зона на този лек автомобил е 61 метра, а при скорост на двиЖ.е от 50 км/ч опасната зона е 37,7 метра, т.е. и при двиЖ.е със съобразена скорост водачът не би имал техническа възможност да предотврати удара чрез аварийно спиране.

Според заключението на СТЕ, водачът на л.а. "Фолксваген Шаран" Е. И. е бил с правилно поставен предпазен колан. Посочено е също, че предпазните триточкови инирационни колани са средство за пасивна защита, с предназначение за задържане на водача на автомобила и пътниците в него в случай на внезапно спиране на автомобила или при челен удар в неподвижно препятствие към мястото му на седене, т.е. на таза и долните крайници към седалката и горната част на тялото към облегалката, но не ограничават двиЖ.ето на горните крайници, главата и долната част на долните крайници. Вещото лице посочва, че в случая нараняванията са на долен ляв крайник от деформирана ламарина на купето навътре, поради което не са причинно следствена връзка с обезопасителния колан.

В съдебно заседание вещото лице пояснява, че с оглед находките на мястото на ПТП не е възможно ударът да е настъпил в платното за двиЖ.е на лекия автомобил "Фолксваген Голф" в лентата за двиЖ.е с посока гр.Криводол.

Съдът кредитира заключението на САТЕ като вярно, пълно и обективно дадено, като с оглед на същото не дава вяра на показанията на свидетелката П. И. в частта, в която твърди, че се е движела със скорост от 60-70 км/ч и в полагащата ѝ се лента за двиЖ.е на пътното платно, а другият лек автомобил е навлязъл в нейната лента.

За установяване на причинените травматични и психически увреждания, техния интензитет и продължителност на лечение по делото са събрани писмени и гласни доказателства и е допусната СМЕ.

От приложеното към исковата молба заверено копие от Лист за преглед на пациента в КДБ/СО при МБАЛ "Х. Ботев" АД, гр.Враца № 014631/06.11.2022 г. е видно, че Е. А. И. е докаран с линейка след ПТП до гр.Криводол. Поставена му е диагноза "Множествени счупвания на подбедрицата, открито". При прегледа е отразено, че в задоволително общо състояние, адекватен, с нормален соматичен статус. Насочен е към ОТО за оперативно лечение.

Представено е копие от ИЗ № 1288 от ОТО при МБАЛ "Х. Ботев" АД, гр.Враца, от която е видно, че ищецът е бил на лечение в същото отделение от 06.11.2022 г. до 17.11.2022 г. с диагноза "Счупвания на други части на подбедрицата, открито". Като придружаващи заболявания са посочени захарен диабет тип II и есенциална (първична) хипертония. В анамнезата е отразено, че е имал ясен спомен за случилото се и при приемането му е в задоволително общо състояние и е ориентиран. Констатирано е, че в областта

на лява подбедрица към средна трета отпред е имал рана с размер 10 см., с неправилни ръбове, надлъжно разположена, проминирал разкъсан преден голямо-пищялен мускул с видима деформация в областта на подбедрицата, данни за костно хрущене и патологична подвижност в средна към долна трета. На 06.11.2022 г. е извършена операция № 1756 – оперативно наместване с ОМ (интрамедуларен заключващ пирон Ф10). Извършена е контролна рентгенография на подбедрица и по време на престоя е проведено медикаментозно лечение с обезболяващи, НСПВС, антибиотици, противогъбични препарати и антитромботична профилактика. Следоперативният период е протекъл гладко и е изписан с подобрене, като да дадени указания за отбременяване на ЛДК за срок от 30 дни постоперативно, антитромботична терапия до 30-тия следоперативен ден и следене на СНС на ЛДК.

От прилож.я заверен препис от епикриза за физикална и рехабилитационна медицина при "Първа частна МБАЛ-Враца" ЕООД, гр.Враца се установява, че Е. И. е бил на лечение от 23.01.2023 г. до 30.01.2023 г. с диагноза по МКБ: "Лечение включващо други видове рехабилитационни процедури. Последници от други счупвания на долен крайник. Неинсулинозависим захарен диабет с множествени усложнения. Други спондилози.". При снемане на анамнезата е посочено, че се касае за болен, постъпващ за първи път в отделението, с оплаквания от оток, болка и скованост в лява глезенна и колянна става, затрудняващи ДЕЖ и походка, както и че оплакванията са от 06.11.2022 г., когато при ПТП чупи лява подбедрица, опериран е с поставяне на МО на тибията и е провел амбулаторен курс ФТР, но поради недостатъчен терапевтичен ефект постъпва в болнично заведение. При приемането е с нормален соматичен статус, има оперативен ръбец по предна повърхност на лява подбедрица с оток на лява глезенна става и болки при пипане. Посочено е, че има ограничени болезнени активни и пасивни двиЖ.я във всички посоки на ставата, без СНД на крайника, походка – щадяща с помощно средство – патерица. По време на болничното лечение е направена ъглометрия и е проведена рехабилитационна програма с ФТ и ЛФК. Изписан е с подобрене, с намалял болков синдром и оток и увеличен обем на активни двиЖ.я в засегнатите стави. Дадени са указания за нов курс ФТР след един месец.

По делото е приложено ЕР на ТЕЛК № 92346 от зас.№ 174/12.09.2022 г., от което е видно, че на Е. И. е определена 60% ТНР за срок от три години по повод водеща диагноза "Неинсулинозависим захарен диабет, с множествени усложнения". Като общи заболявания са посочени и "Хипертонично сърце без (застойна) сърдечна недостатъчност. Други спондилози".

Към исковата молба са прилож. 5 бр. фактури с касови бонове към същите, издадени на Е. А. И. от МБАЛ "Х. Ботев" АД, гр.Враца, "Ремедиа Враца" ООД, "Медидор" ООД и ДК ЕООД, от които е видно, че са направени разходи за остеосинтезен материал в размер на 1 490,00 лв. и за "Клексан" в общ размер от 283,77 лв.

В изслушаната по делото СМЕ е отразено, че Е. И. е получил: открито счупване на костите на лява подбедрица с дислокация на фрагментите, които са му причинил трайно затруднение на двиЖ.ята на долен ляв крайник. Според вещото лице се касае за тежко счупване на костите, което е наложило

оперативно лечение от спешен порядък с метална фиксация на счупения голям пищял и последващо медикаментозно лечение и антитромботична профилактика. Според вещото лице обичайният период на възстановяване е от порядъка на 12 месеца при липса на усложнение и нормален оздравителен процес, като наличните заболявания на ищеца – артериална хипертония и захарен диабет тип II не водят до удължаване на лечебния и възстановителен период при ищеца. Посочено е, че ищецът е търпял болки и страдания с интензитет, характерен за този вид травми (открити счупвания на дълги тръбести кости), които са били интензивни към момента на причиняването им и постепенно са намалели и отшумели, като към момента има болки при определени условия – претоварване, промяна на метеорологичните условия и пр. Отражено е, че към момента са налице остатъчни последици от получените увреждания – дефицит на двиЖ.ята на ляво ходило и ищецът има необходимост от извършване на физиотерапевтични процедури и балнеолечение за подобряване на дефицита на двиЖ.ята на крайника, а отстраняването на остеосинтетичния материал е по негово желание. Според вещото лице, прогнозата за пълно възстановяване на ищеца не е благоприятна по отношение на възстановяване на пълния обем безболезнени активни двиЖ.я на ляв долен крайник и уврежданията не подлежат на пълно възстановяване предвид морфологията на уврежданията, а именно – открито счупване на подбедрицата. Посочено е, че в областта на лява подбедрица са налице белези от оперативни и инцидентни рани, които не подлежат на възстановяване.

В заключението на СМЕ е отразено, че причинените травми са възпрепятствали ищеца да извършва нормални дейности в ежедневието за срок повече от една година, като и към момента походката му не е възстановена и са налице остатъчни последици за опорно-двигателния апарат.

Дадено е заключение, че направените разходи по прилож.те фактури са извършени във връзка с лечението на ищеца и са били необходим разход за проведеното оперативно лечение и последващата антитромботична профилактика, която е била задължителна до 30-тия следоперативен ден.

В заключението е посочено, че тези увреждания са настъпили вследствие механизма на ПТП, като няма данни И. да е бил без поставен обезопасителен колан, а счупването на лявата подбедрица е причинено от контакт на същата с интериорни части на автомобила вследствие деформацията на купето.

Вещото лице дава заключение, че ищецът е спазвал всички лекарски предписания за нормалното възстановяване от получените травми след инцидента и не са налице настъпили усложнения по вина на пострадалия поради неспазване на лекарски предписания и неправилно проведено лечение. Посочва, че няма данни за настъпили усложнения при ищеца вследствие на претърпяната травма, а дефицитът на двиЖ.ята се дължи на тежестта на същата.

По делото са представени писмени доказателства – амбулаторен лист № 1305/26.11.2022 г. и амбулаторен лист № 1290/02.11.2023 г., от които се установява, че ищецът И. е посещавал лекар специалист, като при извършените прегледи първоначално му е поставена диагноза "Остра стресова реакция", а впоследствие - "Посттравматично стресово разстройство". Приложена е и етапна епикриза от АСИМП по Психиатрия, от

която е видно, че е относима към периода 02.11.2023 г.-12.11.2023 г. и в която също е поставена диагноза "Посттравматично стресово разстройство".

От показанията на разпитания по делото свидетел И. Т., който е бил заедно с ищеца в момента на ПТП, се установява, че след удара Е. И. е получил увреждания в левия крак под коляното и след идването на полиция и линейка свидетелят му е помогнал да слезе от колата, тъй като не е можел да стъпва на крака си. Свидателят Г. Г. пък установява, че ищецът му се е обадил и му е казал, че е станало ПТП и не може да си мърда крака. И двамата свидетели, които са съседи и приятели на ищеца, заявяват, че в рамките на същия ден са посетили ищеца в болницата в гр.Враца след операцията. Свидателят Г. установява, че при посещението му ищецът е вече е бил излязъл от упойка, имал е силни болки и не е можел да помръдне крака си. При посещението си свидетелят Т. пък е възприел, че ищецът е притеснен психически, в този момент не се е оплаквал от болки, но е казал, че преди това го е боляло. И двамата свидетели заявяват, че са ходели при ищеца всеки ден докато е бил в болницата, а при изписването са му помогнали да се прибере в дома си. Свидетелите установяват още, че Е. И. живее сам и тъй като след изписването му от болницата е бил неподвижен и не е имало кой да му помага, те са ходили да му носят храна, да му помагат в обслужването и в домакинството и да го карат на контролни прегледи в болницата и на рехабилитация.

Според показанията на св.Г., ищецът не е можел да се обслужва сам около един месец, след което е започнал да се изправя, като първоначално си е помагал с две патерици. Свидателят установява, че след рехабилитацията е започнал да спада отока на крака на ищеца. Заявява, че през пролетта приятелите и съседите на Е. И. са започнали да се опитват да го накарат да излиза навън, но той е казвал, че не може да се движи. През м.април е започнал да излиза до близкото кафене, като се е придвижвал с помощта на патериците. Според свидетеля, към настоящия момент ищецът вече ходи сам да си пазарува. Г. Г. заявява, че ищецът не може да клекне в коляното и кракът му е зачервен и го сърби.

Свидетелите мислят, че ищецът не е напълно възстановен от катастрофата и в психически план. Свидателят Г. установява, че преди ПТП ищецът е бил много спокоен човек, а сега е припрян и нервен, както и че се оплаква, че е осакатен и не може да мърда, че кракът го боли и сърби при смяна на времето. Според същия свидетел, ищецът е станал по-усамотен, стресиран е и често говори за катастрофата. Свидателят Т. пък счита, че ищецът е станал по-страхлив след инцидента и когато му се налага да управлява автомобила си се сеца за катастрофата. И двамата свидетели знаят, че Е. И. е посещавал психолог.

По делото е изслушано и прието заключение на съдебно-психологична експертиза, от което се установява, че вследствие на злополуката от 06.11.2022 г. ищецът е преживял травматичен стрес, изразяващ се напреЖ.е, неспокойствие и сензитивност към външни стимули, както и с нарушения на съня, които по данни от самия ищец към момента отшумяват. Вещото лице посочва, че емоционалната палитра, изхождаща от инцидента, съдържа чувства и емоции, свързани със страх, тревожност, болка, фрустрация, притеснения за функционален капацитет. Според изложеното в заключението, от момента на инцидента към настоящия момент не се

наблюдават структурни изменения на психиката или други изразени психопатологии, които да изискват медикаментозно лечение. Личността се характеризира с добра прагова съпротива и устойчивост към стресови ситуации, което ѝ позволява да се организира и да ги преодолее качествено, като това е благоприятно за пълно възстановяване и връщане към нормален начин на живот.

Вещото лице посочва, че физическата болка е довела до психически дискомфорт, който се изразява чрез нарушение на съня, повишена тревожност, страх от нарушение на функционалния капацитет, промяна в настроението, промяна в общите и текущи нива на стрес.

Заклучението е, че към момента на извършване на експертизата ищецът е със здравословна ментална функция, включваща емоционални, поведенчески и когнитивни компоненти, които му позволяват да се справя успешно с живота и да има качествени междуличностни взаимодействия. Не се наблюдават абнормални изменения на психиката. Посочва се също, че вследствие злополуката има остра стресова реакция у пострадалия, която е довела до временно разстройство на адаптацията. Към момента на извършване на експертизата не е отчетена такава реакция, поради което вещото лице приема, че същата е преодоляна и е налице благоприятна прогноза за пълно възстановяване.

В СПЕ е отразено, че са налице нарушения в качеството на съня и неговата цикличност, но тъй като няма данни какви са били неговите характеристики преди злополуката, няма как да се каже със сигурност дали е налице причинно-следствена връзка с ПТП.

С проекта за доклад по делото, обективиран в Определение № 276/09.10.2023 г. и обявен за окончателен в открито съдебно заседание на 23.11.2023 г., съдът е отделил като безспорно в отношенията между страните обстоятелството, че към датата на събитието – 06.11.2022 г. за автомобил марка "Фолксваген Голф", с рег.№ М***ВР, е било налице валидно застрахователно правоотношение по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите" с ответника ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД. Като безспорно е отделено и обстоятелството, че ищецът Е. А. И. е отправил до ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД писмена застрахователна претенция на основание чл.380 КЗ, получена на 02.02.2023 г., която не е уважена. Това обстоятелство се потвърждава от приложеното заверено копие от извънсъдебна претенция вх.№ 99-877/02.02.2023 г. В отговор на тази претенция ответникът с писмо изх.№ 99-1061/13.02.23 г. е изискал да бъдат представени всички документи по образуваното досъдебно производство: автотехническа експертиза, протокол за оглед на местопроизшествието, протокол за разпит на свидетели, съдебно-медицинска експертиза, снимков материал и др., както и постановление за прекратяване на наказателно производство или влязло в сила съдебно решение с мотиви към същото. С писмо изх.№ 99-2908/02.05.2023 г. застрахователят е отказал изплащане на обезщетение по предявената претенция¹ тъй като не са постъпили изисканите документи, а представените такива не са достатъчни за доказване на основателността на претенцията и определяне размера на обезщетение.

При така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав прави следните правни изводи:

Предявените обективно кумулативно съединени искове са с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ, вр.с чл.45 вр. чл.52 от ЗЗД и чл.429, ал.2, т.2 вр.

ал.3 КЗ.

Отговорността на застрахователя е функционално обусловена и по правило тъждествена по обем с отговорността на делинквента. За да се ангажира отговорността по чл.432, ал.1 КЗ е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка "Гражданска отговорност" между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това трябва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл.45 ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован спрямо увредения за обезщетяване на причинените вреди, а именно: извършено виновно противоправно деяние от делинквента, от което в причинно-следствена връзка да са настъпили вреди за пострадалия от сочения вид и в търсения размер. Тежестта за установяване на тези обстоятелства се носи от ищеца, като единствено за наличието на вина законът въвежда оборима презумпция с разпоредбата на чл.45, ал.2 ЗЗД.

Нормата на чл.429, ал.1 КЗ установява, че с договора за застраховка "Гражданска отговорност" застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие, а разпоредбата на чл.432, ал.1 КЗ предоставя право на увредения, спрямо който застрахованият е отговорен да иска обезщетението пряко от застрахователя. За да се породи това право следва да бъдат изпълнени изискванията на нормата на чл.380 КЗ, а именно отправена писмена претенция до застрахователя по риска "ГО" и изтичане на срока за окончателно произнасяне от страна на застрахователя, визиран в разпоредбата на чл.496, ал.1 КЗ – 3 месечен срок, считано от предявяване на претенцията пред застрахователя.

В настоящото производство са ангажирани доказателства за заявена писмена претенция пред застрахователя – ответник на 02.02.2023 г., като предвиденият тримесечен срок е изтекъл към датата на депозиране на исковата молба в съда и в рамките на същия е постановен отказ за изплащане на застрахователно обезщетение, поради което настоящият съдебен състав намира предявеният иск за допустим.

Както бе посочено, по делото е безспорно обстоятелството, че към датата 06.11.2022 г. реализираният пътно транспортното произшествие лек автомобил марка "Фолксваген Голф", с рег.№ М***ВР е бил застрахован при ответника ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД по застраховка "Гражданска отговорност", като ПТП е настъпило в срока на застрахователно покритие на договора.

Спорен между страните е въпросът, касаещ механизма на настъпване на ПТП, като ответникът в отговора на исковата молба твърди, че същият не е установен от представените по делото доказателства. Съдът намира така направеното възражение за неоснователно. Механизмът на настъпване на ПТП категорично се установява от събраните по делото доказателства – констативен протокол, протокол за оглед на пътно-транспортно местопроизшествие с приложен към него фотоалбум и назначената съдебно-автотехническа експертиза. От тези доказателства се установява настъпването на ПТП на 06.11.2022 г. вследствие противоправното поведение на водача на

лекия автомобил марка "Фолксваген Голф", с рег.№ М***ВР, който при навлизането през десен за него завой със скорост от около 105,8 км/ч, граничеща с технически съобразената за преминаване през завоя, е загубил контрол върху управлението на автомобила и внезапно е навлязъл в лентата за насрещно двиЖ.е, където е реализиран удара, с което е поставил сам себе си и водачът на движещия се в полагащата му се лента за двиЖ.е лек автомобил "Фолксваген Шаран", с рег.№ ВР***СА, в невъзможност за предотвратяване на настъпилото ПТП.

Вината на делинквента съобразно уредената в чл.45, ал.2 ЗЗД оборима презумпция се предполага, като по делото не е проведено насрещно доказване от страна на ответното дружество, в чиято доказателствена тежест е било оборването на презумпцията.

Настъпилите вреди за ищеца, както и причинно-следствената връзка между деянието и имуществените и неимуществени вреди, се установяват от прилож.те по делото медицински документи, фактури и фискални бонове, събраните свидетелски показания и изслушаните по делото СМЕ и СПЕ, които настоящият съдебен състав кредитира като обективни и логически последователни, кореспондиращи с останалите доказателства по делото. Съвкупният анализ на събраните доказателства води до извод за доказаност на причинно-следствената връзка.

С оглед на изложеното, съдът приема, че са налице всички посочени предпоставки за ангажиране отговорността на ответника за причинените вреди на ищеца вследствие виновното и неправомерно поведение на застрахованото лице.

По иска за неимуществени вреди:

Спорен е размерът на справедливото обезщетение за неимуществените вреди от ПТП, като включително в тази връзка се поддържа направено от ответника възрАЖ.е за съпричиняване на вредите от страна на ищеца.

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост – чл.52 ЗЗД. Според приетото в ППВС № 4/23.12.1968 г., понятието "справедливост" по смисъла на посочената законова разпоредба не е абстрактно, а е свързано с преценка на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обстоятелства при телесни увреждания са: характерът и степента на уврежданията, интензитетът и продължителността на претърпените физически болки и страдания, брой на телесните повреди, протичане на оздравителния процес - продължителност и брой на престои в болнични заведения, извършени операции, проведени процедури, предстоящи в бъдеще нови медицински интервенции, период на оздравителния процес (срок на лечение), възможност за пълно възстановяване от травмата, време за възстановяване, усложнения вследствие на уврежданията, възможност за бъдещо влошаване на състоянието, остатъчни негативни последици от уврежданията, белези, загрозявания, осакатяване, необходимост от спазване на специален режим на живот и др., общо физическо състояние на пострадалия към момента на увреждането и установените предходни заболявания, наличие и процент на временна или трайна загуба на работоспособност, инвалидност, възможност на пострадалия да се справя без чужда помощ или необходимостта от такава, професия на пострадалото лице и възможност след събитието отново да работи по

професията си, начина на живот на пострадалия преди и след ПТП, причинените морални и психически страдания, съдебната практика при подобни случаи. При определяне на дължимото обезщетение съдът изхожда и от икономическата конюнктура в страната в момента на увреждането и общественото възприемане на критерия за "справедливост" на съответния етап от развитие на обществото в държавата във връзка с нормативно определените лимити по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите.

При събраните доказателства, съдът намира, че размерът на дължимото обезщетение за претърпените неимуществени вреди следва да бъде определен при съобразяване на следното:

От процесното ПТП ищецът е получил увреждане, представляващо средна телесна повреда, изразяващо се в открито счупване на голяма пищялна кост на лява подбедрица с дислокация на фрагментите, което му е причинил трайно затруднение на двиЖ.ята на долен ляв крайник. Според вещото лице от СМЕ се касае за тежко счупване на костите, което е наложило оперативно лечение от спешен порядък с метална фиксация на счупения голям пищял и последващо медикаментозно лечение, антитромботична профилактика и рехабилитационно лечение. Определеният от вещото лице оздравителен период по отношение на тази травма е около 12 месеца при липса на усложнение и нормален оздравителен процес.

От медицинската документация е видно, че болнично лечение на травмата първоначално с оперативно лечение и медикаментозна терапия, а впоследствие и с физикална терапия и рехабилитация, е провеждано в продълЖ.е на около 3 месеца след датата на произшествието, като в рамките на първия месец ищецът не е можел да става и да се придвижва, не е можел да се обслужва сам и е бил изцяло зависим от грижите на други хора . Според показанията на разпитаните по делото свидетели Г. Г. и И. Т. ищецът продължава да изпитва болки в крака и до настоящия момент. Тази възможност не е отречена от вещото лице, което дава заключение, че ищецът е търпял болки и страдания с интензитет, характерен за този вид травми (открити счупвания на дълги тръбести кости), които са били интензивни към момента на причиняването им и постепенно са намалели и отшумели, но и към момента има болки при определени условия – претоварване, промяна на метеорологичните условия и пр. В заключението е посочено също така, че към момента са налице остатъчни последици от получените увреждания – дефицит на двиЖ.ята на ляво ходило и ищецът продължава да има необходимост от извършване на физиотерапевтични процедури и балнеолечение за подобряване на дефицита на двиЖ.ята на крайника. Според вещото лице, прогнозата за пълно възстановяване на ищеца не е благоприятна по отношение на възстановяване на пълния обем безболезнени активни двиЖ.я на ляв долен крайник и уврежданията не подлежат на пълно възстановяване предвид морфологията на уврежданията, а именно – открито счупване на подбедрицата.

Освен това от събраните по делото писмени и гласни доказателства и от заключението на СПЕ се установи, че вследствие ПТП ищецът е претърпял и психически вреди, а именно - травматичен стрес, изразяващ се напреЖ.е, неспокойствие и сензитивност към външни стимули, както и с нарушения на съня. Вещото лице посочва, че емоционалната палитра, изхождаща от

инцидента, съдържа чувства и емоции, свързани със страх, тревожност, болка, фрустрация, притеснения за функционален капацитет.

Заместващото обезщетение представлява парично право, като неговата обезщетителна функция е насочена към получаване на имуществени блага, чрез които да бъде морално удовлетворен пострадалият. При определяне на справедливия размер за заплащане на заместващо обезщетение съдът взема предвид така установеното тежко травматично увреждане с лечебен и възстановителен период от около 12 месеца, през който е извършена оперативна интервенция за лечение на травмата и е поставен остеосинтезен материал; последвалите рехабилитационни процедури в рамките на следващите 3 месеца; неблагоприятната прогноза за пълно възстановяване на ищеца по отношение на пълния обем безболезнени активни двиЖ.я на ляв долен крайник и невъзможността за пълно възстановяване; изпитваните в началото силни болки и продължаващите и до момента спорадични болки в увредения крак при определени условия; зависимостта на ищеца от чужди грижи, както първоначално след операцията, така и при първоначалното му раздвижване с помощни средства; претърпените множество негативни психически изживявания. При тези факти, настоящата съдебна инстанция приема, че заместващото обезщетение за преживените от ищеца болки и страдания вследствие на настъпилото ПТП възлиза на сумата от общо 60 000 лв. Съдът отчита и практиката на касационната инстанция по сходни казуси (виж напр. Решение № 60137 от 17.05.2022 г. на ВКС по т. д. № 889/2020 г., I т. о., ТК, касаещо открито счупване на кости на лява подбедрица с разкъсно-контузни рани и поставяне на остеосинтезен пирон през 2016 г., при присъдени 50 000 лева; Решение № 35 от 19.04.2022 г. на ВКС по т. д. № 269/2021 г., II т. о., ТК, касаещо увреждане от 2018 г. с определено обезщетение от 60 000 лева поради счупване на костите на лява подбедрица с извършена операция за поставяне на синтезен материал и предстояща последваща операция за изваждане, остатъчен загрозяващ белег, черепномозъчна травма, преживяно остро стресово разстройство и др.), като съобразява и обществено-икономическите условия в страната към момента на настъпване на процесното застрахователно събитие – 2022 г.

За да не уважи претенцията в пълния предявен размер съдът взема предвид, че според заключението на СПЕ ищецът е със здравословна ментална функция, включваща емоционални, поведенчески и когнитивни компоненти, които му позволяват да се справя успешно с живота и да има качествени междуличностни взаимодействия, че не се наблюдават абнормални изменения на психиката, както и че е налице благоприятна прогноза за пълно възстановяване на психическото му състояние.

По възраЖ.ето за съпричиняване:

Правното основание на възраЖ.ето е чл.51, ал.2 ЗЗД, като в тежест на ответника е да установи, че увреденият ищец е допринесъл за настъпването на вредите.

За да е налице съпричиняване пострадалият трябва обективно да е допринесъл за вредоносния резултат, създавайки условия или улеснявайки с поведението си неговото настъпване, независимо дали е действал или бездействал виновно. Релевантен за съпричиняването и за прилагането на посочения законов текст е само онзи конкретно установен принос на пострадалия, без който не би се стигнало, наред с неправомерното поведение

на деликвента, до увреждането като неблагоприятен резултат. Само това поведение на пострадал, което се явява пряка и непосредствена причина за произлезли вреди би могло да обуслови извод за прилагане на разпоредбата за съпричиняването. Принос ще е налице винаги, когато с поведението си пострадалият е създал предпоставки за възникване на вредите. Съпричиняването подлежи на пълно и главно доказване от страна на ответника, който с позоваване на предпоставките по чл.51, ал.2 ЗЗД, цели намаляване на отговорността си към увреденото лице. Изводът за наличие на съпричиняване по смисъла на чл.51, ал.2 ЗЗД не може да почива на предполож.я, а следва да се основава на доказани по несъмнен начин конкретни действия или бездействия на пострадалия, с които той обективно е способствал за вредоносния резултат, като е създал условия или е улеснил неговото настъпване.

В конкретния случай в отговора на исковата молба е наведено възраж.е за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия с твърдения, че ищецът не е съобразил поведението си с другите участници в движ.ето и не е предприел своевременно спасителна мА.ра за завой в дясно на пътното платно, с която да предотврати събитието, и е пътувал без правилно поставен предпазен колан.

Съдът намира възраж.ето за неоснователно. От събраните по делото доказателства се установи, че към момента на реализиране на ПТП ищецът е управлявал л.а. "Фолксваген Шаран" със скорост 68 км/ч при разрешена скорост от 50 км/ч в неговата посока на движ.е, но според заключението на експерта дори и при движ.е със съобразена скорост водачът не би имал техническа възможност да предотврати удара чрез аварийно спиране, поради липсата на време за реакция и чувствителното превишаване на опасната зона за спиране спрямо отстоянието, на което се е намирал от мястото на удара в момента на възникване на опасността. От заключението на СТЕ се установява също така, че ищецът Е. И. е бил с правилно поставен предпазен колан, а нараняванията са на долен ляв крайник от деформирана ламарина на купето навътре, поради което не са в причинно следствена връзка с обезопасителния колан.

При така събраните доказателства, настоящият съдебен състав намира, че ответникът не е доказал по несъмнен начин конкретни действия или бездействия на пострадалия, с които той обективно да е способствал за вредоносния резултат

По претенцията за имуществени вреди:

Основният принцип при репарирането на имуществените вреди е за интегрално обезщетение на вредите. При имуществените вреди под формата на претърпени загуби, пропуснати ползи или сторени разноси, прилож.ето на посочения принцип, изисква да се установи, че имуществени патримониум на едно лице е бил действително засегнат, тоест, че е намалял активът му, увеличил се е пасивът му, респ. са сторени разноси, или е пропуснато едно сигурно негово увеличаване.

В случая, съдът намира, че безспорно по делото е установено от представените фактури и касови бонове, че ищецът е заплатил сумата от общо 1 773,77 лв., включваща разходи за остеосинтезен материал и за антитромботичен препарат. Следователно предявеният иск за претърпени имуществени вреди следва да бъде уважен в пълен размер. Според

заклучението на СМЕ, направените разходи по прилож.те фактури са извършени във връзка с лечението на ищеца и са били необходим разход за проведеното оперативно лечение и последващата антитромботична профилактика, която е била задължителна до 30-тия следоперативен ден.

По претенцията за лихва за забава:

По действащия КЗ застрахователят дължи законна лихва, за която отговаря делинквентът, считано 1) от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие или 2) на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна – чл.429, ал.3 КЗ.

Не е спорно между страните, а и от представената застрахователна претенция по смисъла на чл.106, ал.1 КЗ, във вр. с чл.380 КЗ, адресирана от пълномощника на ищеца до ответника, се установява, че ищецът е уведомил застрахователя, който обезпечава деликтната отговорност на водача на МПС, причинил процесното застрахователно събитие, на 02.02.2023 г., поради което от този момент ответното дружество отговаря за причинените на пострадалия имуществени вреди поради неизпълнение в темпорално отношение на извъндоговорното задълж.е на застрахования-делинквент за заплащане заместващо обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди. Следователно, искането за заплащане на законна лихва върху дължимите от ответното застрахователно дружество главни парични вземания следва да се присъди от 02.02.2023 г. до окончателното им заплащане.

Въпреки дадените от съда указания, ищецът не е посочил банкова сметка или друг начин на плащане, съгласно изискванията на чл.127, ал.4 ГПК, поради което в решението също не може да бъде посочена банковата сметка, по която да се преведат присъдените суми или друг начин на плащане, но следва да бъде отбелязано, че непосочването на банковата сметка от увреденото лице като кредитор възпрепятства единствено изплащането на застрахователното обезщетение, когато то е определено по размер от застрахователя или с влязло в сила съдебно решение, а не е основание за недължимост на същото.

По разноските:

Ищецът е направил деловодни разноски в общ размер от 1 000,00 лв., от които: 250,00 лв. – внесен и изплатен депозит за САТЕ, 250,00 лв. – внесен и изплатен депозит за СМЕ и 500,00 лв. – внесен и изплатен депозит за СПЕ. На основание чл.78, ал.1 ГПК на ищеца следва да бъде присъдена част от тези разноски в размер на 860,67 лв., съответстваща на уважената част от исковите претенции.

С оглед изхода от делото на основание мчл.38, ал.2 вр. ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата вр. на чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, ответникът следва да бъде осъден да заплати на адв.Н. Д. сумата от 6 540,00 лв. съобразно уважената част от иска за неимуществени вреди, представляваща адвокатско възнаграждение в минимален размер с вкл.ДДС, съобразно действащата към момента на приключване на устните състезания разпоредба на чл.7, ал.2, т.4 от Наредбата (изм. ДВ бр.88 от 2022 г.), и сумата от 572,86 лв. за уваж.я в пълен размер иск за имуществени вреди, представляваща адвокатско възнаграждение в минимален размер с вкл.ДДС, съобразно действащата към момента на приключване на устните състезания разпоредба на чл.7, ал.2, т.2

от Наредбата (изм. ДВ бр.88 от 2022 г.), или общо сума в размер на 7 112,86 лв.

В писмената си защита ответникът развива подробни съображ.я за недължимост на ДДС при присъждане на адвокатско възнаграждение по реда на чл.38, ал.2 ЗА, като в подкрепа на същите се позовава на практика на ВКС. На съда е известно наличието на противоречива практика по този въпрос, по която към настоящия момент не е налице уеднаквяване. Ето защо съдът намира, че следва да се придържа към досегашната си практика, която е и позастъпваната в съдебните актове на ВКС, според която при присъждане на възнаграждение за оказана безплатна адвокатска помощ и съдействие в полза на адвокат, регистриран по ЗДДС, дължимото възнаграждение съгласно чл.38, ал.2 ЗА във връзка с § 2а от ДР на Наредба № 1/09.07.2004 г. следва да включва ДДС, тъй като съгласно § 2а от ДР на Наредбата дължимият ДДС се начислява върху възнагражденията по тази наредба и се счита за неразделна част от дължимото възнаграждение, а предоставените от процесуалния представител – адвокат правни услуги съставляват облагаема възмездна доставка, като е без значение дали възнаграждението за процесуално представителство е предварително заплатено или е определено от съда по предвидения ред в чл.38, ал.2 ЗА. В този смисъл - Определение № 50088 от 10.05.2023 г. на ВКС по т. д. № 1445/2021 г., II т. о., ТК; Определение № 542 от 12.12.2019 г. на ВКС по ч. т. д. № 2725/2019 г., I т. о., ТК; Определение № 112 от 1.03.2019 г. на ВКС по ч. т. д. № 141/2019 г., I т. о., ТК; Определение № 297 от 9.07.2019 г. на ВКС по ч. т. д. № 1221/2019 г., I т. о., ТК и мн.др. В конкретния случай процесуалният представител на ищеца е представил доказателства за регистрация по ЗДДС, поради което следва да му бъде присъдено адвокатско възнаграждение с дължимия ДДС.

По аргумент от чл.78, ал.3 ГПК ответникът също има право на разноски при отхвърляне на исковете. Ответникът е направил следните разноски в рамките на настоящето производство: 40,00 лв. – внесен и изплатен депозит за свидетел, 250,00 лв. – внесен и изплатен депозит за САТЕ, 250,00 лв. – внесен и изплатен депозит за СМЕ, както и 11 040,00 лв. – договорено и изплатено адвокатско възнаграждение с вкл.ДДС.

Процесуалният представител на ответника е направил възр.ж.е за прекомерност на договореното адвокатско възнаграждение, което съдът намира за основателно. От приложената фактура № 0000000930 е видно, че е договорено адвокатско възнаграждение за изготвяне на отговор на искова молба и процесуално представителство в размер на 9 200 лв. (с ДДС – 11 040 лв.). Минималният размер на дължимото адвокатско възнаграждение без ДДС съгласно на чл.7, ал.2, т.2 и т.4 от Наредбата, изчислен за всеки от предявените искове, е в общ размер от 6 727,38 лв. (6 250,00 лв. – върху цената на иска за неимуществени вреди и 477,38 лв. върху цената на иска за имуществени вреди). Съдът намира, че не се дължи отделно адвокатско възнаграждение за изготвяне на отговор, тъй като такова е предвидено само в случай, че не се осъществява процесуално представителство – чл.9, ал.1 от Наредбата. Като взема предвид фактическата и правна сложност на делото, съдът намира, че на основание чл.78, ал.5 ГПК адвокатското възнаграждение на ответника следва да бъде намалено до размер от 8 000,00 лв. или 9 600,00 лв. с ДДС. При това полож.е общият размер на разноските на ответника възлиза на 10 140,00 лв. От тази обща сума ищецът следва да бъде осъден да

заплати на ответника 1 412,77 лв., съразмерно на отхвърлената част от исковете.

Ищецът е освободен от заплащане на държавна такса на основание чл.83, ал.2 ГПК, поради което и на основание чл.78, ал.6 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на ОС-Враца държавна такса върху уважената част от исковете в размер на 2 470,95 лв.

Водим от горното, Врачанският окръжен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на Е. А. И., ЕГН *****, с адрес: ***, на основание чл.432, ал.1 КЗ вр. чл.45 ЗЗД и чл.429 КЗ следните суми:

- **сумата 60 000 лв.**, представляваща застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди – физически и психически болки и страдания от телесни увреждания, претърпени вследствие пътно-транспортно произшествие, настъпило на 06.11.2022 г., причинено от водача на лек автомобил марка "Фолксваген Голф", с рег.№ М***ВР, който автомобил към датата на застрахователното събитие е имал валидна задължителна застраховка "Гражданска отговорност", ведно със законната лихва върху сумата, считано от 02.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за горницата до пълния предявен размер от 70 000, 00 лв. като неоснователен;

- **сумата 1 773,77 лв.**, представляваща застрахователно обезщетение за претърпени имуществени вреди – сторени разходи за остеосинтезен материал и антитромботичен препарат, претърпени вследствие пътно-транспортно произшествие, настъпило на 06.11.2022 г., причинено от водача на лек автомобил марка "Фолксваген Голф", с рег.№ М***ВР, който автомобил към датата на застрахователното събитие е имал валидна задължителна застраховка "Гражданска отговорност", ведно със законната лихва върху сумата, считано от 02.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на Е. А. И., ЕГН *****, с адрес: ***, направени деловодни разноски за експертизи в размер на **860,67 лв.**, съразмерно с уважената част от исковите претенции.

ОСЪЖДА на основание чл.38, ал.2 вр. ал.1, т.2 ЗА ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на адв.Н. Н. Д., ЕГН *****, **сумата 7 112,86 лв.**, представляваща адвокатско възнаграждение с вкл.ДДС за оказана безплатна правна помощ съобразно уважената част от исковете.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 ГПК Е. А. И., ЕГН *****, с адрес: ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, **сумата 1 412,77 лв.**, представляваща направени разноски за депозити за експертизи, свидетел и адвокатско възнаграждение, съобразно отхвърлената част от исковете.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 6 ГПК ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, ДА ЗАПЛАТИ в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Окръжен съд-Враца държавна такса в размер на **2 470,95 лв.** върху уважената част от исковете.

Решението може да бъде обжалвано пред Апелативен съд-София в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Враца: _____